

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/172149,Uroczystosc-odslonienia-tablicy-upamietniajacej-Zofie-i-Piotra-Bresinskih-polsk.html>
23.04.2024, 15:29

Uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej Zofię i Piotra Bresińskich, polskich patriotów z Wolnego Miasta Gdańska - Sopot, 17 października 2022

W uroczystości wzięła udział wnuczka Zofii i Piotra Bresińskich - Renata Bresińska. Poprowadził ją dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr Paweł Warot.

Tablica została umieszczona w Sopocie, na kamienicy przy ul. Parkowej 54, miejscu zamieszkania państwa Bresińskich w okresie Wolnego Miasta Gdańska. W dniu uroczystości zebrały się przy niej liczne delegacje i goście, w tym przedstawicielka rodziny Renata Bresińska, poseł na sejm Kacper Płażyński, przedstawiciele samorządu i instytucji kultury, m.in. przewodniczący Rady Miasta Piotr Bagiński, sekretarz Miasta Sopotu Wojciech Zemła, plastyk miejska Sopotu Klaudyna Garczewska-Szymkowiak, a także przedstawiciel Muzeum II Wojny Światowej Wojciech Grott, przedstawiciele służb mundurowych oraz uczniów ze

Szkoły Podstawowej im. Jana Matejki w Sopocie.

Oddział IPN w Gdańsku reprezentowała delegacja na czele z dyrektorem Oddziału IPN w Gdańsku dr Pawłem Warotem (który prowadził uroczystość) oraz Katarzyna Lisiecka, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa wraz z pracownikami.

Dzisiejszą uroczystością nawiązujemy do Dnia Edukacji Narodowej. To właśnie 14 października 1920 r. Piotr Bresiński miał swoje pierwsze publiczne wystąpienie w

Sopocie. Oracja poświęcona była sprawie otwarcia w Sopocie polskiej szkoły. Od tego czasu sprawy edukacji były dla państwa Bresińskich niezwykle ważne. [...] Obydwoje [zostali] aresztowani w krótkim czasie po wybuchu wojny, Piotr został zamordowany przez Niemców w obozie Stutthof, a Zofia przeżyła gehennę więzienia w jednym z najcięższych niemieckich obozów koncentracyjnych Ravensbrück. Warto dodać, że to, iż Zofia po powrocie do kraju w 1946 r. musiała szukać schronienia u rodziny, gdyż jej dom został zajęty przez komunistyczne władze. Cieszy zatem fakt, iż możemy dzisiaj upamiętnić tych niezwykłych Sopocian tablicą umieszczoną na murze domu, w którym żyli i działali – podkreślał dr Paweł Warot.

Chciałam podziękować gdańskiemu Instytutowi Pamięci Narodowej za dostrzeżenie i upamiętnienie takich osób jak moi dziadkowie. [...] Dziadek był osobą niepokorną, wiem, że zawsze walczył o sprawiedliwość i dochodził swoich racji – mówiła przedstawicielka rodziny Renata Bresińska, przedstawiając dzieje swojego dziadka utrwalone dzięki wspomnieniom rodzinnym – Losy Polaków w 1939 roku, szczególnie na tym terenie, były tragiczne, ponieważ Polacy byli mordowani, zsyłani do obozów i na roboty przymusowe, ale także młodzi Polacy, co jest także tragicznie, byli wcielani do Wehrmachtu – podkreśliła.

To było bohaterstwo w czasach Wolnego Miasta Gdańska tak otwarcie angażować się w życie polonijne i z każdym kolejnym rokiem to bohaterstwo było coraz bardziej znaczące, bo też ta nazistowska opcja niemiecka w Wolnym Mieście Gdańsku była wyjątkowo mocna, nawet silniejsza niż w samych Niemczech – mówił poseł na Sejm RP Kacper Płażyński – Bardzo się cieszę, że o nich pamiętamy i oddajemy im cześć i hołd właśnie w tym roku, gdy gdańska Gedania obchodzi 100 rocznicę swojego powstania.

Okolicznościowe przemówienie wygłosił także sekretarz Miasta Sopotu Wojciech Zemła. W dalszej części uroczystości nastąpiło odsłonięcie tablicy, a także jej poświęcenie przez ks. Kazimierza Czerlonka, proboszcza kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Sopocie. Uroczystość zakończyła się złożeniem kwiatów pod tablicą.

Pracownicy gdańskiego OBUWiM tego dnia zapalili także znicze na grobach państwa Bresińskich na Cmentarzu Parafialnym (nowym) w Wejherowie i Cmentarzu Ofiar Hitleryzmu na gdańskiej Zaspie.

Inicjatorem cyklu upamiętnień Polskich Patriotów z Wolnego Miasta Gdańska jest prezes IPN dr Karol Nawrocki. Tablice są finansowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk

i Męczeństwa IPN w Gdańsku. Realizowane przez artystkę Edytę Barańską w jej sopockiej pracowni szkła artystycznego. Tablica pamiątkowa państwa Bresińskich wykonana została autorską metodą artystki z dwóch tafli szkła. Pierwsza ze szkła laminowanego, barwionego, drukowanego oraz druga ze szkła topionego, teksturowanego z wizerunkiem orła.

Piotr Bresiński (1870-1940), powstaniec wielkopolski, działacz społeczny, polityczny i narodowościowy. Urodził się 20 listopada 1870 r. w Kościanie w Wielkopolsce. Jego rodzice Roman i Józefa od najmłodszych lat przekazywali mu wartości patriotyczne i ideę walki z pruskim zaborcą. Walkę tę prowadził przez całe swoje życie, płacąc za nią najwyższą cenę. Podczas Powstania Wielkopolskiego służył w oddziale inowrocławskim, początkowo pełniąc służbę sanitarną. 5 stycznia 1919 r. został kierownikiem urzędu pocztowego w Inowrocławiu, podejmując jednocześnie misję zorganizowania służby pocztowej oraz wyszkolenia urzędników. Brał udział w rozmowach, które doprowadziły do poddania miasta Polakom 6 stycznia 1919 r. Pełnił funkcję prezesa Towarzystwa Polskich Kupców, był członkiem zarządu Towarzystwa Śpiewu „Moniuszko” oraz członkiem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Po śmierci żony przeprowadził się do Wolnego Miasta Gdańska, zamieszkał w Sopocie w **kamienicy przy ul. Parkowej 54**.

W 1920 r. ożenił się z torunianką Zofią Meyza, mieli dwoje dzieci. Pracował jako dyrektor Polskiego Banku Komisowego, a od 1923 r. prowadził własną działalność zarobkową. Pełnił funkcję dyrektora polskiego hotelu „Continental”, którego był współwłaścicielem. Przejęcie przez Bresińskiego „Continentalu” stanowiło dla Polaków ważne wydarzenie, jako że w hotelowej restauracji i kawiarni odbywały się spotkania polskich działaczy, dziennikarzy i wyższych urzędników. Oprócz pracy zawodowej Bresiński pozostawał niezwykle aktywny na polu działalności społecznej, narodowościowej i kulturalno-oświatowej. Był orędownikiem stworzenia w Sopocie polskiego szkolnictwa, apelował o posyłanie polskich dzieci do polskich szkół. Działał w Macierzy Szkolnej w Gdańsku i przez wiele lat był członkiem jej zarządu. Należał do grupy założycieli Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki, zajmując się w nim sprawami prawniczymi i gospodarczymi. W 1924 r. objął mandat radnego w Radzie Miejskiej Sopotu i sprawował go przez dekadę. Był jednym z pomysłodawców założenia w 1923 r. w Sopocie filii Gminy Polskiej i dwukrotnie został wybrany jej prezesem. Po powstaniu w 1933 r. Związku Polaków wszedł do zarządu nowej organizacji, a w listopadzie tego roku założył w Sopocie filię związku i objął funkcję jej kierownika. Piastował funkcję kierownika Koła Śpiewaczego „Lutnia” w Sopocie. W 1928 r. zainicjował założenie sopockiego oddziału Towarzystwa Powstańców i Wojaków, w którym pełnił funkcję prezesa. Głównie dzięki jego wpływom udało się w 1928 r. wykupić z rąk niemieckich sopocki hotel „Victoriagarten”, w którym otwarto Dom Polski, działający do 1 września 1939 r. W latach 1937-1939, jako prezes Towarzystwa Budowy Polskiego Kościoła w Sopocie, zaangażował się w budowę kościoła pw. św. Andrzeja Boboli. Za swoją działalność na rzecz propagowania polskości w Wolnym Mieście Gdańsku Piotr Bresiński został po wybuchu II wojny światowej aresztowany przez Niemców, a w połowie marca 1940 r. osadzony w KL Stutthof. Zginął w obozie 16 maja 1940 r. Po ekshumacji jego szczątki spoczęły w Alei

Wybitnych Polaków na Cmentarzu Ofiar Zbrodni Niemieckich na gdańskiej Zaspie.

Zofia Bresińska aktywnie towarzyszyła mężowi w działalności patriotycznej, społecznej i kulturalnej. Działała w kilku sopockich organizacjach kobiecych, a jako współzałożycielka, prezes i członek zarządu Towarzystwa Kobiet w Sopocie, zajmowała się pracą Komitetu Ochronkowego. W Towarzystwie Kobiet była stałym członkiem zarządu, a przez pewien czas prezesem. W 1933 r., po utworzeniu podporządkowanego Związkowi Polaków Koła Pracy Kobiet, stanęła na jego czele. Była członkiem zarządu Polskiego Czerwonego Krzyża i Misji Dworcowej w Gdańsku. Po wybuchu II wojny światowej Zofię Bresińską, podobnie jak jej męża, spotkały represje. W 1940 r. Niemcy uwięzili ją w najcięższym i najokrutniejszym obozie koncentracyjnym w Ravensbrück, który zasłynął z przeprowadzania na więźniarkach zbrodniczych, pseudomedycznych eksperymentów. Przetrwiała gehennę obozu do końca wojny. Po uwolnieniu, ciężko chorą, przewieziono do Szwecji na leczenie. Do kraju powróciła w 1946 r. Kamienica przy ul. Parkowej została zajęta przez komunistyczne władze. Zofia Bresińska zamieszkała więc w Wejherowie u krewnej męża. Zmarła 29 marca 1983 r. i została pochowana na wejherowskim cmentarzu parafialnym.

PLIKI DO POBRANIA

[Zofia i Piotr Bresińscy \(biogramy\) \(pdf, 1.73 MB\) 19.10.2022 13:34](#)